

عنوان مقاله:

تحلیل نشانه - معناشناختی کارکردهای گفتمانی مقاومت و مماشات در اعترافات تاج السلطنه

محل انتشار:

دوماهنامه جستارهای زبانی، دوره 9، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

منوچهر جوکار - دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

قدرت قاسمی پور - دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

عماد بدیلی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

خلاصه مقاله:

رویکرد نشانه - معناشناسی گفتمانی است که با دخیل شمردن سوژه تن مدار در خلق معنا و تاکید بر ابعاد عاطفی، حسی - ادراکی و زیبایی شناختی گفتمان، محمل مناسبی برای تحلیل و تاویل متون اعترافی به شمار می آید. مطابق آموزه های این نگره، کنشگران میتوانند با ایجاد چالش هایی درون گفتمانی و خلق جریان هایی همسو با ناهمسو به مقاومت یا مماشات با غیر برخیزند و به این ترتیب، برای احراز یا بازسازی هویت خویش تلاش کنند. در خاطرات تاج السلطنه به مثابه نوشتاری اعترافی نیز، سوژه در راستای هویت طلبی و تقلایی مدام برای رهایی از بحران معنا به مرکز ثقلی گفتمانی تبدیل میشود تا بتواند نقش خود را در تعامل و تقابل با غیر ایفا کند. هدف از پژوهش حاضر، پاسخ به این پرسش است که موضع گیری سوژه گفته پرداز، چگونه مقاومت یا مماشات او را در مواجهه با قلمروهای رقیب رقم زده و این ویژگی ها با اتکا به کدام یک از مولفه های نشانه - معناشناختی ممکن شده است. یافته های پژوهش حاکی از آن است که سوژه از مجراهای مقاومت از طریق نمادین سازی، قافیه اندیشی، روابط فشارهای و گستره ای و رجوع به وجه پدیدارشناختی حضور، در برابر بحران هویت و معنا به مقابله برخاسته و سرانجام با منقاد شدن در برابر دیگری (بزرگ) راه مماشات پیش گرفته است. در این میان، مقوله مکان با گره خوردن به هویت سوژه، کارکردی گفتمانی پیدا کرده و ضمن نمایندگی کردن وضعیت های گوناگون سوژه، به شاخص شدت و ضعف مقاومت و مماشات در این گفتمان بدل شده است.

کلمات کلیدی:

نشانه - معناشناسی، مقاومت، مماشات، نوشتار اعترافی، خاطرات تاج السلطنه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/803460>

